

Länsstyrelsen
Västernorrland

Bevarandeplan Natura 2000

Raviner i Nilsböle SE0710210

Foto: Per Sander

Namn:	Raviner i Nilsböle
Sitecode:	SE0710210
Områdestyp:	SAC 2011-03
Areal:	4,7 ha
Skyddsform:	Biotopskydd N04/83B
Kommun:	Sundsvall
Naturvårdsförvaltare:	Skogsstyrelsen
Koordinat:	695022/155494
Karta:	18H 0A
Ägarförhållanden:	Privat
Uppdaterad:	2018-06-04

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. ALLMÄNT OM NATURA 2000	3
1.1 Allmänt om bevarandeplanen.....	3
2. GRUNDER FÖR UTPEKANDE	3
2.1 Ingående art enligt art- och habitatdirektivet	3
3. BEVARANDESYFTEN OCH BEVARANDEMÅL.....	3
4. OMRÅDESBESKRIVNING.....	4
4.1 Allmän områdesbeskrivning	4
5. EKOLOGISKA FÖRUTSÄTTNINGAR	4
5.1 För området i dess helhet	4
5.2 För ingående art enligt art- och habitatdirektivet	4
6. HOTBILD MOT NATURA 2000-OMRÅDET	5
7. BEVARANDEÅTGÄRDER.....	5
7.1 Områdesskydd.....	5
7.2 Skötsel.....	5
8. BEVARANDESTATUS	6
9. UPPFÖLJNING AV BEVARANDEMÅL.....	6
10. REFERENSER	6
11. KARTOR	7

1. Allmänt om Natura 2000

Natura 2000 heter det nätverk av skyddsvärda områden som alla EU:s medlemsstater ska bidra till att skapa enligt EU:s två naturvårdsdirektiv, Art- och habitatdirektivet (Rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter) samt Fågeldirektivet (Rådets direktiv 79/409/EEG av den 2 april 1979 om bevarande av vilda fåglar). Syftet är att bidra till bevarandet av den biologiska mångfalden inom gemenskapen. Sverige har som medlem i EU åtagit sig att se till att naturtyperna och arterna har gynnsam bevarandestatus, dvs. att de finns kvar i långsiktigt hållbar omfattning genom att vidta bevarandeåtgärder i form av skydd och skötsel. Genom 15–17 §§ Förordningen (1998:1252) om områdesskydd har EU-direktiven implementerats i svensk lagstiftning. Ett särskilt tillstånd krävs om man vill utföra åtgärder som kan påverka miljön i ett Natura 2000-område på ett betydande sätt. Som en hjälp vid arbetet med att bevara naturvärdena i Natura 2000-områden samt som ett stöd för verksamheter som bedrivs i anslutning till området ska det finnas bevarandeplaner för samtliga områden.

1.1 Allmänt om bevarandeplanen

Bevarandeplanen är det dokument som ska beskriva vad som är syftet med bevarandet av varje enskilt Natura 2000-område och som ska ange vilka bevarandeåtgärder som planeras. Bevarandeplanen behandlar områdets ingående naturtyper och arter som finns upptagna i EU:s två naturvårdsdirektiv, Art- och habitatdirektivet samt Fågeldirektivet. En viktig del i arbetet med att vidta nödvändiga bevarandeåtgärder är formuleringen av bevarandesyfte och bevarandemål för varje Natura 2000-område samt att planera och prioritera vilka bevarandeåtgärder som behövs utifrån i dagsläget kända förhållanden och hot. Bevarandesyftet utgår från 17§ Förordningen om områdesskydd som anger att länsstyrelserna ska upprätta beskrivningar av syftet samt för de livsmiljöer och arter för vilka gynnsam bevarandestatus ska upprätthållas eller återställas.

2. Grunder för utpekande

2.1 Ingående art enligt art- och habitatdirektivet

Området är utpekad att ingå i nätverket Natura 2000 enligt art & habitatdirektivet mot bakgrund av att det inom området finns den i direktivet ingående arten sötgräs (*Cinna latifolia*) (tabell 1).

Tabell 1. Ingående art enligt art- och habitatdirektivet

<i>Kod</i>	<i>Art</i>
1951	Sötgräs (<i>Cinna latifolia</i>)

3. Bevarandesyften och bevarandemål

Det överordnade bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EU:s fågeldirektiv eller Art- och habitatdirektiv. För det enskilda Natura 2000-området är det överordnade syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper eller arter som utgjort grund för utpekandet av området.

Natura 2000-området Raviner i Nilsböle omfattar två raviner som sträcker sig ned mot Indalsälven. Det främsta bevarandesyftet är att bevara naturmiljön med naturlig hydrologi och ett av länets största bestånd av skogsrör.

Området är skyddat som biotopskydd. Något ytterligare behov av bevarandeåtgärder är inte känt. Om miljön i ravinen blir så sluten att skogsrör påverkars negativt kan ringbarkning av enskilda granar vara motiverat för att öka ljusinsläppet för att gynna skogsrör. I tabell 3 finns en sammanfattning av de bevarandemål som anger det tillstånd som bör råda i det enskilda området för att optimera områdets bidrag till uppnåendet av gynnsam bevarandestatus på nationell, biogeografisk eller EU-nivå.

Natura 2000 området Raviner i Nilsböle hyser en värdefull population av sötgräs. Det främsta bevarandesyftet är att bevara och återställa populationen av sötgräs i området. I tabell 2 finns en sammanfattning av de bevarandemål som ska uppfyllas för att bevarandesyftet ska uppnås.

Tabell 2. Bevarandemål för ingående art

<i>Art</i>	<i>Bevarandemål</i>
1951, Sötgräs (<i>Cinna latifolia</i>)	<ul style="list-style-type: none"> • Populationens storlek bibehålls eller ökar. Minsta antalet individer bör ej understiga 2000 blommande strån/ravin. • Artens livsmiljö bibehålls eller ökar i areal. Arealen får ej understiga 4,7 hektar.

4. Områdesbeskrivning

4.1 Allmän områdesbeskrivning

Området ligger vid Indalsälven, strax söder om Liden. Natura 2000-området består av två branta raviner med granskog och ett högt inslag av lövträd. Tidigare har sannolikt dessa varit betade eller hävdade på något sätt. Strax norr om området passerar riksväg 86.

5. Ekologiska förutsättningar

5.1 För området i dess helhet

Området är idag en värdefull livsmiljö för sötgräs och har förutsättningar att vara det så länge inte området utsätts för ovarsam exploatering eller storskaligt skogsbruk.

5.2 För ingående art enligt art- och habitatdirektivet

1951, Sötgräs (*Cinna latifolia*) är ett ofta högväxt flerårigt gräs som växer på fuktig, skuggig, ofta lundartad, stenig mark, i raviner, bäckstränder och blockmarker. Stråna växer få tillsammans i lösa tuvor och kan bli över en meter höga. Arten är torktålig, ljuskrävande och konkurrenssvag. En rimlig uppskattning av spridningsavståndet är 10 m. Sötgräs är sällsynt och förekommer endast i några få landskap, från Värmland till Ångermanland och är känd från cirka 50 lokaler, varav ett 30-tal finns i Västernorrlands län, några mycket individuella lokaler. Sötgräs är rödlistad i Sverige och placerad i kategorin Sårbar (VU).

Förutsättningar för gynnsam bevarandestatus:

- Hög luftfuktighet och skydd mot direkt solexponering

- Arten är generellt störningskänslig men behöver antagligen viss störning för att kunna etablera av nya individer

6. Hotbild mot Natura 2000-området

Ravinen i Nilsböle är förutom att vara skyddat inom nätverket Natura 2000 också skyddat som biotopskydd vilket innebär att det i biotopskyddsbeslutet finns föreskrifter som hindrar arbetsföretag som kan skada naturmiljön. Verksamheter och faktorer som kan tänkas påverka Natura 2000-området negativt visas i tabell 3.

Vid beskrivandet av hotbilden för ett område kan endast nu kända problem belysas. Det är viktigt att ha i åtanke att nya hot troligen kommer att identifieras i framtiden. De hot som är av global karaktär t.ex. klimatförändringar och atmosfäriskt spridna miljöbelastningar kan inte lösas genom områdets skötsel. Tyngdpunkten för hotbilden av varje enskilt Natura 2000-objekt ligger främst på lokala hot från landskaps- till artnivå.

Tabell 3. Verksamheter och faktorer som utgör reella och potentiella hot mot områdets art

<i>Art</i>	<i>Hot</i>
1951, Sötgräs (<i>Cinna latifolia</i>)	<ul style="list-style-type: none"> • Största hoten mot arten är ovarsamt skogsbruk, vägbyggnad (främst skogsbilvägar) och annan exploatering. • Livsmiljön växer igen med tex. gran. • Utebliven störning • Breddning av riksväg 86.

7. Bevarandeåtgärder

7.1 Områdesskydd

Området är förutom att vara skyddat inom nätverket Natura 2000 också skyddat som biotopskyddsområde enligt svensk lag. Området har därför det rättsliga skydd som kan tänkas behövas. Verksamheter i nära anslutning till det skyddade området kan kräva tillstånd enligt natura 2000 regelverket.

7.2 Skötsel

Utgångspunkten för området är att det ska utvecklas fritt under naturliga förhållanden och processer så länge som beståndet av sötgräs är välmående. Eftersom sötgräs missgynnas av en alltför tät och igenväxt miljö kan det bli aktuellt att fälla enstaka granar. Åtgärder ska dock inte genomföras förrän det kan konstateras att sötgräs minskar i området och att orsaken är igenväxning. Sammanfattning av planerade skötselåtgärder visas i tabell 4.

Tabell 4. Sammanfattning av planerade skötselåtgärder

<i>Skötselåtgärd</i>	<i>Tidpunkt</i>	<i>Prioritet</i>
Fri naturlig utveckling	Tills vidare	1
Fällning av enstaka granar	Vid behov	2

8. Bevarandestatus

Bevarandestatusen för området i sin helhet är gynnsam då området är relativt opåverkat från storskaligt skogsbruk och populationen sötgräs är mycket riklig, minst 2000 individer/ravin.

9. Uppföljning av bevarandemål

Uppföljning av naturtyper och arter sker enligt Naturvårdsverket riktlinjer för uppföljning av skyddade områden och är beskrivna i regionala uppföljningsplaner på Naturvårdsverkets hemsida. Områdesvis uppföljning kommer att ske inom ett enskilt Natura 2000 område ifall det finns faktorer som där behöver följas upp särskilt och som inte fångas upp av den regionala uppföljningsplanen. Utvärdering av gynnsam bevarandestatus för naturtyper och arter sker på biogeografisk nivå, för Västernorrlands län den boreala regionen.

Inom området bör särskild hänsyn tas till nedan stående art/arter i uppföljningen. Eventuella åtgärdsprogram ska beaktas vid uppföljningen. Uppföljningen sker enligt följande:

1951, Sötgräs (*Cinna latifolia*) Uppföljning av arten bör ske enligt följande.

- Lokalen bör besökas vart 3:e år.
- Vid besöken ska antalet individer/tuvor räknas. För varje tuva anges antalet vippor/blommande skott. Dessutom ska en uppskattning av växtplatsens totala yta göras.

10. Referenser

Art-och habitatdirektivet, Rådets direktiv 92/43/EEG an den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter, officiell svensk översättning, version 01.01.2007

Natura 2000 i Sverige, handbok med allmänna råd, Naturvårdsverkets handbok 2003:9

Naturvårdsverket, 2009. Åtgärdsprogram för sötgräs 2009-2013, Rapport 5988.

15–17 §§ Förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m. m.

Delin, A. 1986. Sötgräset och några andra skogsväxters reaktion på kalhuggning och lövslyuppslag. *VÄX* 4(3): 32–39.

Delin, A. 1992a. Sötgräset reaktion på kalhuggning 2. *VÄX* 10(2): 23–25.

Delin, A. 1992b. Kärlväxter i taigan i Hälsingland - deras anpassningar till kontinuitet eller störning. *Svensk Bot. Tidskr.* 86: 147–176.

Mascher, J. W. 1990. *Ångemanlands flora*. Lund

11. Kartor

Kartorna nedan visar en översikt av området. Aktuell information om naturtypers utbredning och arter i andra områden finns på Naturvårdsverkets hemsida, kartverket skyddad natur. Observera att det är naturtypernas utbredning och arternas förekomst i verkligheten som gäller vid en tillståndsprövning enligt miljöbalken. Det innebär att både rapporterad areal och det som framgår av naturanaturtypskartan (NNK) kan behöva säkerställas med ytterligare uppgifter, t.ex. fältinventeringar.

 Natura 2000

 Naturreservat

© Länsstyrelsen Västernorrland

© Lantmäteriet Geodatasamverkan